

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

65 Distributiones quotidiana horis interessentibus debentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

ne beneficij, vel vltos fructus eius accipiat; eo quod euen-
tus quem quis præiudicet, vel præuidere debuit, l. si pu-
rator, ff. ad l. Aquil. aut difficultas præstandi rem pro-
missam promittentem ad illam præstandam non excusat,
l. continuis, §. cum ita, de verb. oblig. vnde cum beneficia-
rius potuit, & præuidere debuit impedimentum non ad-
piscende possessionis, & tamen se obligauit ad soluendam
pensionem, etiam non adepta possessione, sibi solum im-
putare debet, cum damnus quod alicui sua culpa, & ne-
gligentia venit, sibi, & non alicui imputatur, c. damnus,
de reg. iur. in 6.

DECISIO LXI.

Ex consil. 16. in Nouis, deest in antiquis.

60 **Q**uamuis pensio beneficijs gratis remitti potest in-
scio Papa, non tamen eum, aut redimi, aut ad mino-
rem summam reduci, aut transferri sine Papæ auctoritate
valet, sicut nec sine eius auctoritate constituitur, c. extirpa-
da, de præb. Quia eadem concurrere debent in destructio-
ne, quæ in constitutione, c. 1. de reg. iur. ex Nau. in Man. c.
23. nu. 111.

DECISIO LXII.

61 **S**icut beneficium non est fructus, qui ex illo percipiun-
tur, sed ius illos percipiendi ita pensio nõ est certa por-
tio fructuum mensæ, vel beneficij, sed ius percipiendi il-
lam: Et sicut beneficium est ius spirituale, vel annexum spi-
rituali non quidem antecedenter, vt ius patronatus, sed
consequenter, ex S. Th. 2. 2. q. 100. ar. 4. ita etiam pensio li-
cet non sit quid spirituale, est tamen spirituali annexum
consequenter, vt ipsum beneficium, & proinde inuendibi-
le. Et sicut beneficium est spirituale, quia prærequirit rem
spiritualem, videlicet ordinem, ita etiam pensio ordinem,
seu clericatum prærequirit: vnde nemo eam laico conce-
dere potest, nisi solus Papa; sed neque Papa id potestate
ordinaria facere potest: Et de stylo Curie requiritur etiã,
vt nec illegitimus, nec irregularis sit, & per constitutionem
Pij V. Extrau. ex primo Lateranen. obligat ad horas sal-
tem B. Mariæ Virg. ex Nau. in Man. c. 25. nu. 122.

DECISIO LXIII.

Ex consil. 2. in Nouis, deest in antiquis.

62 **P**ensionarius, cui reseruatur pensio ad vtilitatem alicui-
us curialis, pensionem in si ium solata sibi certa quan-
titate transferre potest, quatuor concurrunt, videlicet
Papæ auctoritate, consensu Curialis, consensu beneficiarij
eam soluturi, & narratione quantitatis pecuniæ, quæ præ-
dicto Curiali datur, vt in id consentiat, quorum vno defi-
ciente, eam transferre non poterit.

DECISIO LXIV.

Ex consil. 55. alias 3. de vita, & honest. cler.

63 **C**lericus pensionarius propter pensionis tenuitatem se
sustentare non valet, si relicto habitu clericali ad mili-
tiam se transferat, pensionem non amittit, nec fructus re-
cepros restituere tenetur, dummodo horas B. Mariæ Vir-
ginis recitauerit: tenetur tamen clericaliter viuere, aliàs
peccat, nec absolui potest, nisi militiam secularem relin-
quere proponat, quæ omnino contraria est vitæ clericali:
potest tamen aliqua negotia, & officia secularia vitæ cleri-
cali non omnino contraria exercere propter pensionis te-
nuitatem, vt sic cum pensione honestè & decenter viuere
possit: sicut etiam habens beneficium ecclesiasticum cleri-
caliter viuere tenetur, fructus tamen beneficij non amit-
tit, si clericaliter non viuat, modo horas canonicas recita-
uerit, etiam si homicidium committat, & factus sit irregu-
laris. Inno. recep. in c. cum nostras, de concess. præbend.

[Hæc authoris sententia post Bullam Sixti V. quæ incipit
Cum Sacrosanctam, editam anno 1588 quinto Idus Ianua-
rij, falsa est, cum ibi Pontifex statuerit, vt qui clericus sit, &
beneficium, aut pensionem obtinet, habitum clericalem
deserat, alias beneficio, vel pensione ipso facto priuatus sit
ita vt non teneatur quis vltius ad fructuum beneficij,
aut pensionis solutionem, sed neque ob non solutionem
centuras, aut penas aliquas incurrit.]

DECISIO LX.

Ex consil. 56. alias 34. de præben.

60 **U**m ab inferiori Papæ pensio laico etiam non con-
iugato constitui nequeat, multo minus a Magno
Magistro militiæ Sancti Ioannis Hierosolymitani
alicui laico coniugato super Commendam collatam alicui
sui ordinis militi pensio constitui poterit; potest ta-
men Commendatarius causa paupertatis, pietatis, vel ne-
cessitatis, vel tota sua vita, vel ad aliquot annos gratis dic-
to pensionario aliquid soluere.

DECISIO LXI.

Ex consil. 57. & 58. alias 11. de reb. eccles. non alien.
deest in Nouis.

61 **P**ensio beneficijs licet gratis remitti, seu condonari
debeti eam possit. Card. in c. Agathosa, d. 63. ex Na-
uar. in Man. c. 23. nu. 111. in alium tamen transferri,
aut pretio causari, vel ad totam vitam pensionarij vendi,
aut ad longum tempus locari, scilicet vltra triennium, sine
consensu Papæ non potest. Extrau. de reb. Eccl. non alien.
Clement. tit. eod. sicut etiam pactio omnis sine beneplaci-
to eius in spiritualibus prohibetur, c. quam pio, 1. q. 2. & c.
fin. de pactis.

DECISIO LXII.

Ex consil. 59. deest in Nouis.

62 **H**abens plura beneficia & redditus ecclesiasticos, quæ
sua persona, aut qualitas requirit ad honestam sus-
tentationem, superflua rennuciare tenetur, & solum iux-
ta suam dignitatem sumptus facere potest; superflua ve-
rò vanè expendens peccat, & restituere tenetur: Potest ta-
men beneficiarius diues fratrem suum egentem, & studium
sustentare ex redditibus sui beneficij, etiam si habeat
patrem diuitem, qui probabiliter id facere possit, eo quod
viuente patre bona illius non sunt filij, vnde si ius iure pot-
est dici pauper, & ope aliena indigens, neque tenetur pater il-
lum studentem in studio, vbi sibi inferuentem alere.

DECISIO LXIII.

Ex consil. 60. alias 2. & 4. de peculio cleric.

63 **B**eneficiarius de patrimonio suo, & sua industria que-
rens, & de alijs fructibus pensionum secularium, pos-
test pro libito suo etiam principaliter largiri cognatis
suis ob consanguinitatem, & amicitiam, sicut quilibet
laicus potest de fructibus laicis prohibito largiri, etiam ex
transis: De reliquis autem ex sua pensione, aut beneficijs
ecclesiasticis egentibus donare potest, etiam cognatis, di-
modo id principaliter faciat ob amorem Dei, quamuis
minus principalem respectum ad cognationem, amicitiam
& alios fines seculares habeat.

DECISIO LXIV.

Ex consil. 61. alias 7. de success. ab intest.

64 **D**iuiso fructuum beneficij inter prædecessorem, &
successorem, gl. in c. si propter, de rescr. in 6. sicut inter
usufructuarium, & proprietarium finito vsu fructu, l. si
usufructuarius, ff. quib. mod. usufruct. amit. vel inter fidei-
commissarium, & eum qui restituit fideicommissum ce-
dente die faciendæ restitutionis, l. Herennius, ff. de vsur.
fieri debet, ita vt prædecessor attento iure communi habe-
re debet omnes fructus collectos, vel debitos ante suam
mortem; reliquos verò omnes successor eius, non habita-
tione patris anni, qua vixit.

DECISIO LXV.

Ex consil. 62. alias 20. de celebr. Miss.

65 **C**anonici ecclesiæ Cathedralis per multos annos ab-
sens, nec horas canonicas recitans, fructum tamen
eius, qui in distributionibus quotidianis consistunt, conti-
nuo percipit, eos nec ecclesiæ, nec pauperibus, sed illis, qui
horis interfuerunt restituere tenetur, cap. 1. de cler. non re-
sid. in 6. cum non sufficiat date pauperibus, quod debetur
alteri, cap. ea re, de vsur. nisi quando ignoratur quis sit:
cap. cum tu, de vsur. & glo. ibi. distributiones verò quoti-
dianæ solum horis interuentibus debentur, adeo vt ob-
nitiens

ueniens tempore vacationis non reservatur successori, qualem regulariter Canonicus non habet, gl. in ca. sicut, de elect. sed inter superstites diuiditur. ex Nau. in Man. c. 25. n. 122. Fructus autem parochialis Ecclesiæ ob absentiam perdit, vel fabricæ illius Ecclesiæ parochialis, vel pauperibus loci, oppidi, vel pagi, ubi sita est restituendi sunt, ex Cōc. Tri. sess. 23. c. 1. de ref.

DECISIO LXVI.

Ex consil. 63. alijs 3. de cler. non resid.

66 **F**ructus quibus Canonicus priuandus est, eo quod ultra tres menses abfuerit seruitio Ecclesiæ, contra Cōcil. Triden. sess. 24. c. 12. de ref. decretum alicui operi pio, in quod arbitrabitur is, qui priuauit applicandi sunt. Quia quod a iure determinatum non est, iudicis arbitrio determinari debet, c. de causis, §. 1. ff. de off. deleg. Nec potest episcopus, aut Legatus penam a Concilio impositam remittere, aut super ea dispensare, gl. in c. dilectus 2. de præb. & c. cum dilectus. de elect. capit. fin. de fil. presbyt. immo sine causa iusta realiter delinquentem episcopus punire dissimulans, peccat, arg. cap. irrefragabili, de offic. ord. & gl. in c. ea, que, de off. Archiep. Non tamen tenetur Canonicus in conscientia fructus sic acceptos restituere, donec ab episcopo illis priuatus sit, cum nemo soluere tenetur penam, præsertim ipsi iure non impositam, sed per sententiam imponendam, donec a iudice condemnetur. glo. in c. fraternitas 11. q. 2.

DECISIO LXVII.

Ex consil. 64. alijs 12. de reb. eccl. non alien.

67 **E**piscopus beneficia ad sedem Apostolicam deuoluta, & eiusdem collationi reservata, alijs beneficijs tam iure antiquo, c. vnice. 10. q. 1. ca. sicut vnice, de excess. præl. Panor. ibid. quam nouo Concilij Trid. sess. 21. c. 5. de ref. perpetuo vnice potest; Per quam vnionem iure accessionis, & accessorius, ius quod beneficiarius habuit in alijs beneficijs obtentis, ad illa etiam vnita se extendit, arg. c. super eo, de præb. in 6.

DECISIO LXVIII.

Ex consil. 65. alijs 1. de vita & hon. cler.

68 **V**m operarius dignus sit mercede sua. Luc. 10. & qui seruit altari, de altari viuere debet. 1. Cor. 9. & c. cum secundum, de præben. clericus beneficiarius habens bona patrimonialia, & ecclesia seruiens, de fructibus beneficii sui iuste se alere potest, non aliter, ac si patrimonium non haberet, & patrimonium suum cum fructibus illius cognatis suis, & alijs quibus volet, erogare potest. Innoc. in c. episcopus, de præben. Pan. & Fel. in cap. postulati, de refer. Manu. ca. 2. §. nu. 127. maxime cum Ecclesia clerico beneficium conferens, cum eo tacite conuenit videtur, ut sibi seruiat in his, que beneficium requirit, & reditus eius accipiat, c. nisi pridem, de renun. & proinde seruienti sibi ministerij pretium de iustitia soluere tenetur; adeo ut habere, vel non habere patrimonium, nihil prodest, aut nocet ad hoc, quod Ecclesia beneficiario debeat, vel non debeat operæ suæ pretium, & reditus pro illa opera per beneficii titulum assignatos.

DECISIO LXIX.

Ex consil. 66. alijs 3. de immuni. eccl.

69 **B**eneficia cum iura sint spiritualia, ca. dilecto, de præb. vel certe illis annexa, non quidem antecedenter, ut est ius patronatus, sed dependentes, seu sequentes, ex Nau. in Man. c. 23. nu. 111. quod est maius, adeo ut ad illorum capacitatem requiritur, ut quiddam spirituale precedat, quo quis eorum capax efficitur, c. cum adeo de refer. S. Tho. 2. 2. q. 110. ar. 4. immo, & ipsa etiam prædia Ecclesiarum quatenus talia, sacra sunt, & qui ea diripit, vel absque solemnitate ecclesiastica usurpat, est sacrilegus, c. sunt, qui opes, & c. quisquis 17. q. 1. consequenter etiam fructus huiusmodi beneficiorum ecclesiasticorum, quatenus tales sunt, potestati, & dispositioni laicorum quorumcumque non sunt subiecti; Quamuis ea ratione, qua res vendibiles sunt, & emibiles, & translate a beneficiarijs in aliquem,

per aliquam dispositionem licitam, ab ecclesia probatam, eo quod per illam facta sunt quodammodo profana, & ergo, & principum potestati subiecta dici possunt.

DECISIO LXX.

Ex consil. 67. alijs 16. de præscrip.

70 **S**icut pluribus ex causis excommunicatus, licet absolutus, non censetur absolutus a contractis ex alijs causis, cap. ex parte, de offic. ord. c. cum pro causa, de senten. excommu. ita & beneficiarius, qui tribus de causis fructus beneficii male percepit, videlicet, quia accepit illos post irregularitatem contractam, & quia vno anno horas non recitauit, & altero abfuit a beneficio, quod erat parochialis Ecclesiæ; si obtineat a Papa reualidationem tituli, quem nulliter acceperat existens irregularis cum condonatione fructuum, nulla facta mentione, de prædicta horarum omissione & absentia, ex sola præfata Papæ condonatione a restitutione fructuum illorum duorum annorum non liberatur: quia gratia illa condonationis subreptitia censetur ex tacurnitate aliarum duarum causarum, gratia autem subreptitia non est valida, ca. Super hieris, de rescrip. nec tam facile concessisset illam condonationem Papa si sciuisset, quod ex tribus causis perdidit fructus, ac concessit sciens, quod ex vna tantum, cap. postulati, de rescrip. Vnde condonatio illa restringitur solum ad causam perditionis ex defectu tituli in petitione expresso, & non ad alias causas non expressas, præsertim quia voluntas non fertur in incognitum, l. Rutilia pollea, ff. de contrah. emp. & debens aliquid ex pluribus causis, si liberetur a debito ob vniam statum illarum, non liberatur ab eodem quatenus debet ex alia, l. cum quaritur, ff. de except. rei iudic. Quia tamen fructus obuinentes tempore vacationis debentur successori, cap. cum vos, de offic. ordin. c. præsentis, de elect. in 6. & fructus præfati obuenerint tempore vacationis, ex eo quod collatio prius ei facta ob irregularitatem non valuit, ipsemet beneficiarius tanquam primus successor eius, qui habuit postremum titulum canonicum, illos tanquam nouus successor ratione reualidationis sui tituli, retinere potest.

DECISIO LXXI.

Ex consil. 2. in Nouis, deest in antiquis.

71 **V**m plura requirantur ad hoc, ut quis beneficium, quam clericatum accipiat, idoneus reputatus ad clericatum assumendum, non ideo idoneus ad beneficia obtinenda reputari censetur.

DECISIO LXXII.

Ex consil. 4. in Nouis, deest in antiquis.

72 **V**acante parochiali Ecclesia, quatenus multum deceat, ut episcopus edictum publicum proponat, ad id tamen virtute Concilij Trid. sess. 24. cap. 18. de refer. non cogitur, nisi in ijs locis, in quibus id postea per Synodum provinciale statuitur. Plures autem nominare tenetur, nec impedire potest, ne alius, vel plures intra decem dies examinandi veniant, quos per se vel Vicarium suum, & alios examinatores examinare debet.

DECISIO LXXIII.

Ex consil. 12. in Nouis, deest in antiquis.

73 **P**arochiales plures sine dispensatione Papæ obtinens, & ad illas, & ad alia beneficia quæcumque obtinenda inhabilis fit. Extran. Execrabilis, §. portio, de præben. & ultimo loco adeptæ collationi Papæ referuantur, ita ut si ordinarius illas conferret, collatio nulla, & inuálida esset.

DECISIO LXXIV.

Ex consil. 21. in Nouis, deest in antiquis.

74 **C**anonicatus, & dignitas cum iure communi incompatibiles non sint, in eadem ecclesia ab vno, eodemque obtineri absque dispensatione possunt. Arg. cap. cum olim, de sent. & re iudic.